

آموزگار حکمت و حیانی

نگاهی به زندگی حضرت آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی رحمته الله علیه

با مقدمه

حضرت آیت الله سید جعفر سیدان

بذیدآورندگان

روح الله عربشاهی - حسن طالبيان شریف

مرشناسه: عربشاهی، روح الله، ۱۳۶۰-

عنوان: آموزگار حکمت وحیانی؛ نگاهی به زندگی حضرت آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی رحمته الله علیه
تکرار نام پدیدآور: پدیدآورندگان روح... عربشاهی، حسن طالبیان شریف؛ با مقدمه سید جعفر سیدان
مشخصات نشر: قم: نشر معارف اهل بیت الطاهرین رحمته الله علیه، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری: ۳۰۰ ص.؛ مصور (رنگی)، نمونه.

فروست: مؤسسه معارف اهل بیت رحمته الله علیه؛ ۱

بهاء: ۳۰۰،۰۰۰ ریال؛

ISBN 978-600-95105-1-1

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان دیگر: نگاهی به زندگی حضرت آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی رحمته الله علیه

یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۹۷] - ۳۰۰؛ همچنین به صورت زیر نویس.

موضوع: قزوینی خراسانی، مجتبی، ۱۲۷۹ - ۱۳۴۵ - سرگذشتنامه

موضوع: مجتهدان و علما - سرگذشتنامه

موضوع: قبهان - سرگذشتنامه

شناسه افزوده: طالبیان شریف، حسن، ۱۳۵۳ -

شناسه افزوده: سیدان، جعفر، ۱۳۱۳ -، مقدمه نویس

شناسه افزوده: مؤسسه معارف اهل بیت رحمته الله علیه

شناسه افزوده: کنگره بزرگداشت آیت الله شیخ مجتبی قزوینی (۱۳۹۴: قزوین)

رده کنگره: ۱۳۹۴، ۴۴ ق / ۲۸۰ / ۸ BP

رده دیویی: ۲۹۷ / ۸۹۲۴

شماره مدرک: ۳۹۱۲۶۳۲

نشر معارف اهل بیت رحمته الله علیه

قم: ۴۵ متری شهید صدوقی (زنبیل آباد)، کوچه ۳۴، پلاک ۱۵

کد پستی: ۳۷۱۶۸۶۶۵۱۴ - ۳۷۱۶۸۶۶۵۱۵

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۱۴۶۰۲-۴، فاکس: ۰۲۵-۳۲۹۱۴۶۰۲-۴، (داخلی ۱۵۰)

آموزگار حکمت وحیانی: نگاهی به زندگی حضرت آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی رحمته الله علیه

پدیدآورندگان: روح الله عربشاهی - حسن طالبیان شریف

با مقدمه: حضرت آیت الله سید جعفر سیدان

طراح جلد: هادی معزی

صفحه آرای و تنظیم تصاویر: سید هادی ناطقی

چاپ اول: ۱۳۹۴ شمسی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰،۰۰۰ ریال

حق شرعی و قانونی هر نوع چاپ و تکثیر فقط برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۱۰۵-۱-۱ ISBN 978-600-95105-1-1

فهرست مطالب

۱۳	سخن مؤسسه
۱۵	بخش اول: دیباچه
۱۷	بیانات آیت الله العظمی وحید خراسانی (دام ظلّه) به مناسبت بزرگداشت آیت الله شیخ مجتبی قزوینی رحمته الله
۱۹	مقدمه نویسندگان
۲۲	مقدمه حضرت آیت الله حاج سید جعفر سیدان (دام ظلّه)
۲۴	مقدمه استاد غلامرضا جلالی
۲۸	مقدمه حجت الاسلام والمسلمین ناصرالدین انصاری قمی
۳۰	مقدمه حجت الاسلام والمسلمین عبدالحسین جواهرکلام
۳۳	بخش دوم: زندگی نامه آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی (ره)
۳۵	درآمد
۳۶	تولد و خاندان
۳۷	تحصیلات
۳۷	بازگشت به قزوین
۳۹	هجرت به مشهد مقدس
۴۰	تدریس
۴۰	اجازات علمی
۴۲	اساتید
۴۳	شاگردان
۴۷	ویژگی های علمی و تعلیمی
۴۹	تالیفات
۴۹	نیم نگاهی به بیان الفرقان
۵۱	تأثیرگذاری بر حوزه علمیه مشهد

- ۵۴ حاج شیخ در نظر بزرگان
- ۵۴ مقام معظم رهبری
- ۵۴ آیت الله العظمی وحید خراسانی
- ۵۴ آیت الله سید کاظم نورمفیدی
- ۵۵ آیت الله علیزاده
- ۵۵ آیت الله خزعلی
- ۵۶ آیت الله میرزا حسن صالحی مدرس
- ۵۶ آیت الله حاج شیخ علیرضا ممجد لنگرودی
- ۵۶ حجت الاسلام والمسلمین شیخ علی فلسفی
- ۵۶ حکیم علام، استاد شیخ عبدالله نورانی
- ۵۷ استاد شیخ محمد کاظم شانه چی
- ۵۷ استاد شیخ محمد واعظزاده خراسانی
- ۵۷ حکیم فرزانه حاج شیخ جعفرزاهدی جورابچی
- ۵۸ آیت الله حاج شیخ محمد رضا محامی بادکوبه ای
- ۵۸ آیت الله حاج سید عباس سیدان
- ۵۸ آیت الله حاج شیخ علی اکبر الهی خراسانی
- ۵۹ آیت الله حاج شیخ محمّد حسن خزاعی
- ۵۹ حجت الاسلام والمسلمین دکتر عبدالحسین خسروپناه
- ۵۹ استاد بهاء الدین خرمشاهی
- ۶۰ ویژگی های اخلاقی و احوالات معنوی
- ۶۰ ۱. حمد و شکر در همه حال
- ۶۰ ۲. احتیاط زاید الوصف
- ۶۱ ۳. تخلیه روح
- ۶۱ ۴. مکاشفه ای بزرگ
- ۶۲ ۵. شکوه و هیبت
- ۶۲ ۶. مبارزه با منحرفین
- ۶۳ ۷. تقوای در فکر و عمل
- ۶۳ ۸. فروتنی
- ۶۴ ۹. ساده زیستی
- ۶۴ ۱۰. احترام به سادات و طلاب

۶۴	۱۱. صبر و سعه صدر
۶۵	۱۲. رسیدگی به امور مادی و اقتصادی طلاب
۶۷	کرامات
۶۸	۱. عباى با برکت و حفظ اصالت طلبگی
۶۹	۲. توکل و عنایت
۶۹	۳. آگاهی از مرگ
۷۰	۴. استغفار و توبه مقبول
۷۰	۵. پیدا شدن گمشده
۷۱	۶. تحفه‌ای با ارزش
۷۱	۷. ذکرهای بخش
۷۲	۸. جزای هتک قرآن
۷۳	۹. ازدواج
۷۳	۱۰. شفای بیماری
۷۳	۱۱. نماز باران
۷۴	۱۲. مداوای سل
۷۴	۱۳. اخبار از غیب
۷۴	حاج شیخ و فلسفه
۷۶	جدیت در تحصیل و تکریم شاگرد
۷۷	فعالیت‌های سیاسی
۷۹	ارتحال
۸۰	اشعاری در سوگ استاد
۸۱	بخش سوم: زندگی نامه اساتید آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی (ره)
۸۳	۱. آیت الله العظمی سید محمد کاظم طباطبایی یزدی (م ۱۳۳۷ ق)
۸۴	۲. آیت الله العظمی میرزا محمد تقی شیرازی (م ۱۳۳۸ ق)
۸۴	۳. آیت الله العظمی میرزا حسین نائینی (م ۱۳۵۵ ق)
۸۶	۴. آیت الله سید موسی زربآبادی (م ۱۳۵۳ ق)
۸۷	۵. آیت الله العظمی شیخ عبدالکریم حائری (م ۱۳۵۵ ق)
۸۸	۶. آیت الله العظمی حاج آقا حسین بروجردی (م ۱۳۸۱ ق)
۸۸	۷. آیت الله میرزا محمد آقا زاده خراسانی (م ۱۳۵۶ ق)
۸۹	۸. آیت الله العظمی حاج آقا حسین طباطبایی قمی (م ۱۳۶۶ ق)

۹. آیت الله حاج میرزا ابوالقاسم معین الغربا (م ۱۳۳۹ ق)
۱۰. حکیم متآله آقا بزرگ حکیم شهیدی (م ۱۳۵۵ ق)
۱۱. فیلسوف شهیر شیخ اسدالله عارف یزدی (م حدود ۱۳۴۵ ق)
۱۲. آیت الله میرزا محمد مهدی غروی اصفهانی (م ۱۳۶۵ ق)
- روش میرزا مهدی اصفهانی در نقد فلسفه
- شاگردان مرحوم میرزا مهدی اصفهانی
- نقش مرحوم میرزا در احیای حوزه مشهد
- رابطه مرحوم حاج شیخ مجتبی با میرزای اصفهانی
- بخش چهارم: زندگی نامه شاگردان آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی (ره)
۱. آیت الله سید علی خامنه ای (مقام معظم رهبری)
۲. آیت الله العظمی شیخ حسین وحید خراسانی
۳. آیت الله العظمی حاج سید علی سیستانی
- تولد و خاندان علمی
- تحصیلات آیت الله سیستانی
- حوزه علمیه نجف
- آیت الله سیستانی و فلسفه و عرفان
- شاگردان
- آثار و تألیفات
- مرجعیت
۴. آیت الله سید جعفر سیدان
- تحصیلات
- تدریس
- درس معارف و اعتقادات
- درس تفسیر
- درس اخلاق
- شخصیت اجتماعی
- مناظرات و گفتگوهای علمی
- آثار و تألیفات
- آیت الله سیدان از منظر بزرگان
۵. آیت الله سید عباس سیدان

۱۳۰	آشنایی با مرحوم آیت الله حاج شیخ مجتبی قزوینی
۱۳۱	هجرت به نجف اشرف
۱۳۲	تالیفات
۱۳۲	۶. استاد علامه محمدرضا حکیمی
۱۳۴	دغدغه های فکری استاد حکیمی
۱۳۵	آثار استاد
۱۳۶	استاد حکیمی از منظر بزرگان
۱۳۷	۷. آیت الله حاج سید محمود مجتهدی سیستانی
۱۳۷	آشنایی اجمالی با خاندان سیستانی
۱۳۹	تحصیلات
۱۴۳	کرامات
۱۴۷	حوزه علمیه قم
۱۴۹	حوزه علمیه نجف
۱۵۰	اجازات اجتهاد
۱۵۰	تدریس
۱۵۱	ارادت ویژه به امیرالمؤمنین علی (ع)
۱۵۴	تفسیر قرآن
۱۵۵	نظرات بزرگان
۱۵۶	۸. آیت الله شیخ محمد باقر ملکی میانجی
۱۵۹	۹. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمد حکیمی
۱۶۳	۱۰. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ علی حکیمی
۱۶۶	۱۱. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ علیرضا غروی اصفهانی
۱۶۷	۱۲. آیت الله حاج شیخ علی اکبر الهی خراسانی
۱۶۸	۱۳. حجت الاسلام والمسلمین شیخ محمد واعظ زاده خراسانی
۱۷۰	۱۴. آیت الله حاج شیخ مهدی مروارید
۱۷۱	۱۵. آیت الله شیخ ابوالقاسم خزعلی
۱۷۳	۱۶. آیت الله سید محمد موسوی درودی
۱۷۵	۱۷. حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید جواد مصطفوی
۱۷۷	۱۸. آیت الله میرزا جواد آقا تهرانی
۱۷۸	۱۹. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمد حسین بروجردی

- ۱۷۹ ۲۰. حجت الاسلام والمسلمین شیخ کاظم شانه چی
- ۱۸۲ ۲۱. آیت الله حاج شیخ محمد حسن رمزی
- ۱۸۴ ۲۲. آیت الله حاج شیخ غلامرضا دهشت
- ۱۸۵ ۲۳. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ حبیب الله احمدی سینایی
- ۱۸۶ ۲۴. آیت الله سید حسن صالحی (مدرس)
- ۱۸۸ ۲۵. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ اسماعیل فردوسی پور
- ۱۸۸ ۲۶. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ ابراهیم طالبیان شریف
- ۱۹۰ ۲۷. آیت الله حاج شیخ عباس واعظ طبسی
- ۱۹۰ ۲۸. استاد حاج حیدر رحیم پور
- ۱۹۱ ۲۹. آیت الله شیخ حسن طاهری پاکدل
- ۱۹۲ ۳۰. آیت الله شیخ مرتضی اشرفی شاهرودی
- ۱۹۳ ۳۱. آیت الله شیخ محمد حسن خراعی
- ۱۹۳ ۳۲. پروفیسور عبد الجواد فلاطوری
- ۱۹۵ ۳۳. دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی
- ۱۹۶ ۳۴. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ مرتضی علم الهدی
- ۱۹۸ ۳۵. حجت الاسلام والمسلمین استاد حاج شیخ جعفر زاهدی (جورابچی)
- ۲۰۰ ۳۶. آیت الله حاج شیخ محمد رضا محامی
- ۲۰۱ ۳۷. آیت الله شیخ عبد النبي کجوری
- ۲۰۳ ۳۸. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ غلامرضا محبتی
- ۲۰۴ ۳۹. آیت الله شیخ عبد الجواد غروی
- ۲۰۵ ۴۰. استاد دکتر خدیوی
- ۲۰۵ ۴۱. دکتر مهدی محقق
- ۲۰۶ ۴۲. استاد محمد اسماعیل مدرس غروی
- ۲۰۸ ۴۳. آیت الله حاج شیخ عبد الله نورانی
- ۲۰۹ ۴۴. آیت الله سید جلیل زراآبادی
- ۲۱۰ ۴۵. آیت الله سید ابراهیم حجازی طبسی
- ۲۱۱ ۴۶. آیت الله حاج شیخ محمود نگارنده
- ۲۱۲ ۴۷. آیت الله حاج سید علی موسوی میامه ای
- ۲۱۲ ۴۸. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمد سلطانیان نیشابوری
- ۲۱۳ ۴۹. آیت الله حاج شیخ احمد علی احمدی شاهرودی

۲۱۴

آثار

۲۱۴

۵۰. آیت الله حاج سید جواد میرعظیمی مراغه‌ای

۲۱۵

آثار

۲۱۵

۵۱. حجت الاسلام والمسلمین حاج سید محمد موسوی نژاد

۲۱۶

۵۲. حجت الاسلام والمسلمین سید علی امامی بجنوردی

۲۱۶

۵۳. آیت الله حاج شیخ مرتضی محامی

۲۱۷

۵۴. آیت الله سید عباس صدر (ایازی)

۲۱۸

۵۵. آیت الله حاج شیخ علیرضا ممجد لنگرودی

۲۱۹

۵۶. حجت الاسلام والمسلمین حاج سید مهدی طباطبایی

۲۱۹

۵۷. حجت الاسلام والمسلمین حاج سید محمد علی طباطبایی

۲۲۰

۵۸. حجت الاسلام والمسلمین حاج سید جعفر طباطبایی

۲۲۰

۵۹. حجت الاسلام والمسلمین حاج سید جواد بختیاری

۲۲۱

۶۰. آیت الله شیخ غلامحسین شیخ الاسلامی

۲۲۲

۶۱. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمود انصاری

۲۲۳

۶۲. حجت الاسلام والمسلمین سید عبدالحسین رضایی نیشابوری

۲۲۵

۶۳. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ ابراهیم غفاری

۲۲۵

۶۴. آیت الله شیخ حبیب الله مهمان نواز

۲۲۶

۶۵. آیت الله شیخ محمدرضا مهدوی دامغانی

۲۲۷

۶۶. آیت الله سید مصطفی طباطبایی قمی

۲۲۷

۶۷. آیت الله سید نجم الدین صدر حسینی طباطبایی سیستانی

۲۲۸

۶۸. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ علی ازغدی

۲۲۹

۶۹. حاج آقا سید جمال جلیلی

۲۲۹

۷۰. میرزا محمد حسن سروقدی

۲۲۹

۷۱. حجت الاسلام والمسلمین حاج سید کاظم علم الهدی

۲۳۰

۷۲. آیت الله حاج شیخ ابوالقاسم روحانی

۲۳۱

۷۳. آیت الله شیخ اسماعیل صالحی مازندرانی

۲۳۲

۷۴. شهید آیت الله سید محمد تقی حسینی طباطبایی

۲۳۲

۷۵. حجت الاسلام والمسلمین میرزا محمد اشکذری

۲۳۳

۷۶. حجت الاسلام والمسلمین سید ذبیح الله اسلامی

۲۳۳

۷۷. حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد هادی عبد خدایی

- ۲۳۴ . ۷۸. دکتر سید مهدی صانعی
- ۲۳۴ . ۷۹. حجت الاسلام والمسلمین شیخ علی نامجو
- ۲۳۵ . ۸۰. آیت الله شیخ علی اصغر معصومی
- ۲۳۶ . ۸۱. آیت الله سید مهدی عبادی
- ۲۳۷ . ۸۲. آیت الله شیخ مسلم حائری
- ۲۳۷ . ۸۳. حجت الاسلام والمسلمین شهید سید عبد الکریم هاشمی نژاد
- ۲۳۸ . ۸۴. آیت الله شهید سید محمد رضا سعیدی
- ۲۳۹ . ۸۵. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ علی آقا فلسفی
- ۲۳۹ . ۸۶. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمد واله
- ۲۴۰ . ۸۷. حاج محمد علی روحانی قدس (گلابگیر)
- ۲۴۱ . ۸۸. میرزا اهلای اکبر معلم دامغانی
- ۲۴۱ . ۸۹. شهید مرتضی مطهری
- ۲۴۲ . ۹۰. علامه سید ابوالحسن حافظیان
- ۲۴۴ . ۹۱. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ ابوالقاسم تلافی
- ۲۴۴ . ۹۲. حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ حسن کافی
- ۲۴۵ . بخش پنجم: تصاویر و اسناد
- ۲۹۷ . کتابنامه

سخن مؤسسه

در عصری که اندیشه‌های ناروا و کجراهه‌های فراوان، فرا روی جامعه ما گشوده شده و از هر سو نسل جوان و اهل دین و ایمان را به سوی خود قرا می‌خواند، شناخت چهره‌های درخشان و راهبران راهیافته یکی از راهکارهای جلوگیری از انحراف عملی و واگرایی فکری و معنوی است. نگاهبانی از مکتب وحی هر چند امروزه نیازمند تلاشی فراگیر و خستگی‌ناپذیر است و درست است که پاسداشت از میراث بلند اهل بیت علیهم‌السلام جز در سایه پژوهش‌ها و آموزش‌های عمیق و دقیق میسر نیست، اما بی‌گمان با معرفی الگوهای شایسته و انسان‌های پرورده در معارف زلال وحی، می‌توان آغازگاهی برای درک فیض حقایق را فراهم ساخت.

از این رو، مؤسسه معارف اهل بیت علیهم‌السلام در کنار برنامه‌های اصلی و بلندمدت خویش، زنده داشت یاد و یادگارهای بزرگان شیعه را نیز در دستور کار خود قرار داده و به فراخور فضای فعالیت‌های مؤسسه، معرفی صاحبان اندیشه در عرصه معارف و حیاتی را وظیفه خود دانسته است. در این راستا بی‌گمان یکی از شخصیت‌های برجسته و پرنفوذ در دوره حاضر، مرحوم آیت الله شیخ مجتبی قزوینی است که متأسفانه تا کنون چنان‌که شایسته نام و مرتبت اوست، شناخته نشده است.

او که روزگاری دراز در مسیر فقه‌آموزی و فلسفه‌دانی تلاش کرد و از علوم رسمی و غیررسمی، هر آنچه در توان داشت از اساتید نامور توشه برگرفت، سرانجام سربه آستانی فرود آورد که سرنوشت همه نیک‌بختان و پاک‌فطرتان تاریخ بوده است. آری، شیخ مجتبی قزوینی که عمری را در زهد کامل و تقوای توأم با احتیاط تام سپری کرد، در پایان به سرچشمه معارف حقه‌الاهی راه یافت و در پرتو پیام وحی، تربیت نسلی از دانشمندان دردمند و رسالت‌آفرین را وجهه همت خویش قرار داد.

سوگمندانه باید گفت که روزگار ما در بهره‌گیری از آثار و برکات این بزرگمردان سخت کوتاهی و کم‌همتی می‌کند و رسواتر آن که جامعه علمی ما از پرورش چنان شخصیت‌هایی ناتوان و ناکام می‌نماید.

به هر روی، پیش از هر چیز خداوند متعال را بر این توفیق سپاسگزاریم که راه خدمت‌گزاری به ساحت مقدس حضرت ولی عصر علیه السلام و رهروان مکتب او را بر ما گشود و بدین وسیله از همه عزیزانی که در تولید این اثر تلاشی داشته‌اند، تشکر می‌کنیم؛ به ویژه مناسب است از محققان ارجمند این اثر، حضرات حجج اسلام آقایان روح الله عربشاهی و حسن طالبیان شریف و همچنین از پژوهش‌گرانمایه جناب آقای مهدی خطیبی که نقش ویراستاری علمی و جناب آقای مصطفی حقانی فضل که ویراستاری فنی را بر عهده داشته‌اند و نیز از حجت الاسلام محمد رضا حسینی که در مدیریت و ساماندهی اثر حاضر و آقای سید هادی ناطقی که در حروفچینی و صفحه‌آرایی ما را یاری نمودند، قدردانی کنیم.

www.ketab.ir